

สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

Administrator's Competency and Teacher's Performance in The Schools Under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 1

¹ขวัญสุดา อ่วมสะอาด และ ² มัทนา วังถนอมศักดิ์

¹Khwansuda Uamsa-ard and ²Mattana Wangthanomsak

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand.

¹E-mail: Taulek233@gmail.com, ²nong_sunshine@yahoo.com

Received January 26, 2023; Revised March 4, 2023; Accepted April 3, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 จำนวน 103 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คนรวมทั้งสิ้น 206 คน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารตามแนวคิดของแนวคิดของเฮลรีเกิล แจ็คสัน และสโลคัม และมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหาร; สถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

Abstract

This article aimed to study 1) the school administrator's competency, 2) the teacher's performance in the schools, and 3) the relationship between administrator's competency and teacher's performance in the schools. The sample was 103 schools under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 1. The two respondents from each school consisted of a school director or deputy school director or acting school director and a government teacher, with the total of 206. The research instrument was a questionnaire regarding administrator's competencies, based on the concept of Hell Riegel, Jackson and Slocum and teacher's performance in the schools according to teacher professional standards based on the teachers' council of Thailand regulation. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research findings revealed that:

1. The school administrator's competency, as a whole, was found at a highest level.
2. The teacher's performance in the schools, as a whole, was found at a highest level.
3. The relationship between school administrator's competency and teacher's performance was found at 0.01 level of statistical significance.

Keywords: Administrator's competency; Schools; Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดด ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ของภูมิภาคและของโลก การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ทั้งนี้รัฐบาลได้ประกาศให้การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นวาระแห่งชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา นับเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวม ซึ่งได้กำหนดเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วรวมทั้งมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542) ทั้งนี้ในสังคมไทยแม้จะมีการศึกษาเกิดขึ้นมายาวนานตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน แต่เมื่อศึกษาวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการศึกษาจะเห็นได้ว่ายังพบปัญหาหลายอย่างที่เกิดขึ้นจากผลผลิตของการศึกษาที่ยังไม่สามารถพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนประเทศไทยได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เพื่อเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุก

ฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อหาแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหาของการศึกษาไทย ซึ่งบุคคลที่เป็นกลไกหลักสำคัญในการจัดการศึกษาในทุกสังคมก็คือ ครู อาจารย์หรือผู้สอน เพราะเป็นผู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กล่าวคือ ครูมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาสติปัญญาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ต่างๆ ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2561)

ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นหัวใจของการศึกษามีหน้าที่บริหารโรงเรียนเท่านั้น แต่จำเป็นต้องแสดงบทบาทของผู้นำสถานศึกษานั้นๆ ด้วย ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถจึงเป็นทั้งผู้บริหารและผู้นำควบคู่กันไป ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสมรรถนะความเป็นผู้นำสูงย่อมทำให้สิ่งที่ตนรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงด้วยดี จากลักษณะต่างๆ ที่กล่าวมาผู้บริหารการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีภาวะผู้นำทางการศึกษาและมีความเป็นนักบริหารการศึกษา เพราะทั้งสองลักษณะมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาจะพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ยากต่อการแก้ไข บางปัญหาขาดความชัดเจนหรือไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาจึงต้องทำหน้าที่จัดการหรือเป็นผู้นำ เพื่อนำพาสถาบันการศึกษาไปสู่ความก้าวหน้าตามความต้องการของคณะกรรมการสถาบันการศึกษาและชุมชน (Phumphongkhochasorn et. Al., 2022) การบริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีผู้นำเข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ชัดเจน มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการรู้จักการประสานงานเพื่อสนองความต้องการของชุมชนให้เป็นไปตามความคาดหวัง และสอดคล้องกับทรัพยากรด้วยการใช้พลังอำนาจและอิทธิพลอย่างยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำพาสถาบันการศึกษาไปสู่การพัฒนาต่อไป (ธีระ รุญเจริญ, 2556)

จากการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า มีผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2563 ในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพยอดเยี่ยม 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.52 รองลงมาคือระดับคุณภาพดีเลิศ จำนวน 65 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.15 และระดับคุณภาพดี จำนวน 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพยอดเยี่ยมเพียง 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.33 รองลงมาคือระดับคุณภาพดีเลิศ จำนวน 72 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.33 และระดับคุณภาพดีจำนวน 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเมื่อศึกษาจุดที่ควรพัฒนาจากการศึกษาการสังเคราะห์ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา 2563 พบว่า ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ควรพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาร้อยละ 66.56 รองลงมาคือ คือ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพร้อยละ 48.83 และมีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาร้อยละ 46.45 ตามลำดับ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ควรพัฒนาการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียนร้อยละ 53.23 และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 38.88 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ผลการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาข้างต้นนั้น รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ข้อที่ 1 การดำเนินการส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกระดับให้มีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8C) ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ปัญหาด้านการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ ซึ่งครูควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ประกอบกับผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านการศึกษาของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า จุดอ่อนด้านบุคลากร คือ 1) ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนไม่เต็มประสิทธิภาพ 2) ขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ที่มีความรู้ความสามารถ 3) บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงสายงาน 4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่งผลต่อนักเรียนไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ 5) นักเรียนขาดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์การเรียนรู้ 6) ครูบางส่วนขาดความมุ่งมั่นในการพัฒนาเด็กอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และขาดความเป็นครูมืออาชีพ 7) ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน เช่น การเงิน บัญชี พัสดุ ข้อมูล ฯลฯ 8) ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ในบางสาระวิชาที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น วิทยาการคำนวณ (Coding) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, 2563) จึงกล่าวได้ว่าครูยังขาดมาตรฐานในการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ข้างต้น พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของบุคลากรในสถานศึกษาควรมีสมรรถนะของผู้บริหารเพื่อนำพาสถานศึกษาของตนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด อีกทั้งครูจำเป็นต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะเป็นหลักประกันได้ว่าครูปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐาน อันจะทำให้ผู้เรียนได้รับการบริการในด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาชาติอารยะประเทศได้ ทั้งนี้

บทความนี้นำเสนอการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เพื่อทราบความสัมพันธ์ของสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูให้ดียิ่งขึ้น อันส่งผลให้ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการให้บริการทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. เพื่อทราบการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้สืบค้นเอกสาร บทความ การวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะและทักษะเฉพาะซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ หรือที่เรียกว่า “สมรรถนะ” เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ โดยสมรรถนะของผู้บริหารนั้น ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการทำงาน และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่นๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดัน อุปนิสัย ภายลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่แตกต่างกัน อันจะส่งผลให้องค์กรบรรลุตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เฮลริเกิล แจ็คสัน และสโลคัม (Hellriegel, Jackson & Slocum, 2005) ได้สรุปสมรรถนะของผู้บริหารไว้ 6 ประการ ดังนี้

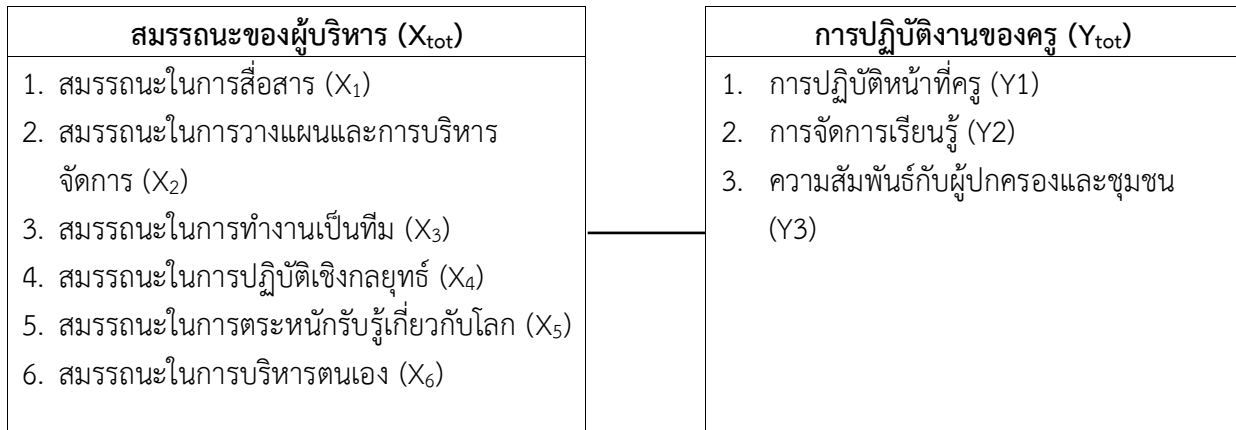
1. สมรรถนะในการสื่อสาร (communication competency)
2. สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ (planning and administration competency)
3. สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม (teamwork competency)
4. สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ (strategic action competency)
5. สมรรถนะในการตระหนักรู้เกี่ยวกับโลก (global awareness competency) และ
6. สมรรถนะในการบริหารตนเอง (self-management competency)

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม ซึ่งประกอบด้วย วิชาชีพครู วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา วิชาชีพผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น (ศึกษานิเทศก์) ซึ่งคุรุสภาได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพโดยจัดทำเป็นข้อบังคับ โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้ คือ 1. การปฏิบัติหน้าที่ครู 2. การจัดการเรียนรู้ และ 3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562)

ดังนั้นสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมและพัฒนาครูให้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จ คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคมและเติบโตก้าวออกไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเป็นที่พึ่งพาหรือเป็นกำลังสำคัญในการที่พัฒนาความเจริญก้าวหน้าต่างๆ ให้กับสังคมและประเทศชาติในอนาคตต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ผู้วิจัยเลือกศึกษาแนวคิดสมรรถนะของผู้บริหารของเฮลริเกิล แจ็คสัน และสโลคัม (Hellriegel, Jackson & Slocum, 2005) และการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนาวิจัย (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 135 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random Sampling) จำแนกตามอำเภอ ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของเฮลริเกิล แจ็คสัน และสโลคัม (Hellriegel, Jackson and Slocum, 2005) และการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562) ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย .972 รวบรวมข้อมูลโดยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และแบบออนไลน์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านสมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ ด้านสมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ ด้านสมรรถนะในการทำงานเป็นทีม ด้านสมรรถนะในการสื่อสาร และอยู่ในระดับมาก 2 คือ ด้านสมรรถนะในการตระหนักรับรู้เกี่ยวกับโลก และด้านสมรรถนะในการบริหารตนเอง ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 (X_{tot})

ข้อที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สมรรถนะในการสื่อสาร (X_1)	4.57	0.47	มากที่สุด
2	สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ (X_2)	4.63	0.44	มากที่สุด
3	สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม (X_3)	4.63	0.44	มากที่สุด
4	สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ (X_4)	4.65	0.44	มากที่สุด
5	สมรรถนะในการตระหนักรู้เกี่ยวกับโลก (X_5)	4.40	0.36	มาก
6	สมรรถนะในการบริหารตนเอง (X_6)	4.31	0.36	มาก
รวม (X_{tot})		4.53	0.28	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสมรรถนะสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านสมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านสมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการและด้านสมรรถนะในการทำงานเป็นทีม ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากัน ($\bar{X} = 4.63$) และด้านสมรรถนะในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับและอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านสมรรถนะในการตระหนักรู้เกี่ยวกับโลก ($\bar{X} = 4.40$) และด้านสมรรถนะในการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.36 – 0.47 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ระดับมาก

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 (Y_{tot})

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การปฏิบัติหน้าที่ครู (Y_1)	4.74	0.35	มากที่สุด
2	การจัดการเรียนรู้ (Y_2)	4.29	0.29	มาก
3	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (Y_3)	4.76	0.42	มากที่สุด
รวม (Y_{tot})		4.60	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่าการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.76$) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($\bar{X} = 4.74$) และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการ จัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.29 - 0.42 แสดงว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

สมรรถนะของผู้บริหาร	การปฏิบัติหน้าที่ครู (Y ₁)	การจัดการเรียนรู้ (Y ₂)	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน (Y ₃)	ภาพรวม (Y _{tot})
สมรรถนะในการสื่อสาร (X ₁)	.466**	.152**	.380**	.445**
สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ (X ₂)	.343**	.147**	.272**	.336**
สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม (X ₃)	.519**	.073	.275**	.337**
สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ (X ₄)	.389**	.276**	.375**	.453**
สมรรถนะในการตระหนักรู้เกี่ยวกับโลก (X ₅)	.285**	.200**	.298**	.343**
สมรรถนะในการบริหารตนเอง (X ₆)	.273**	.171*	.157*	.256**
ภาพรวม (X _{tot})	.575**	.250**	.443**	.558**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot}) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.558$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ และสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี หรือกล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถตัดสินใจทันต่อสถานการณ์บนพื้นฐานของข้อมูล และหลักการได้อย่างถูกต้อง สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำพาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรวีริยา ธนัชชาอัครศิริ (2562) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชุลีภรณ์ คำภีระ และ ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์ (2565) พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา

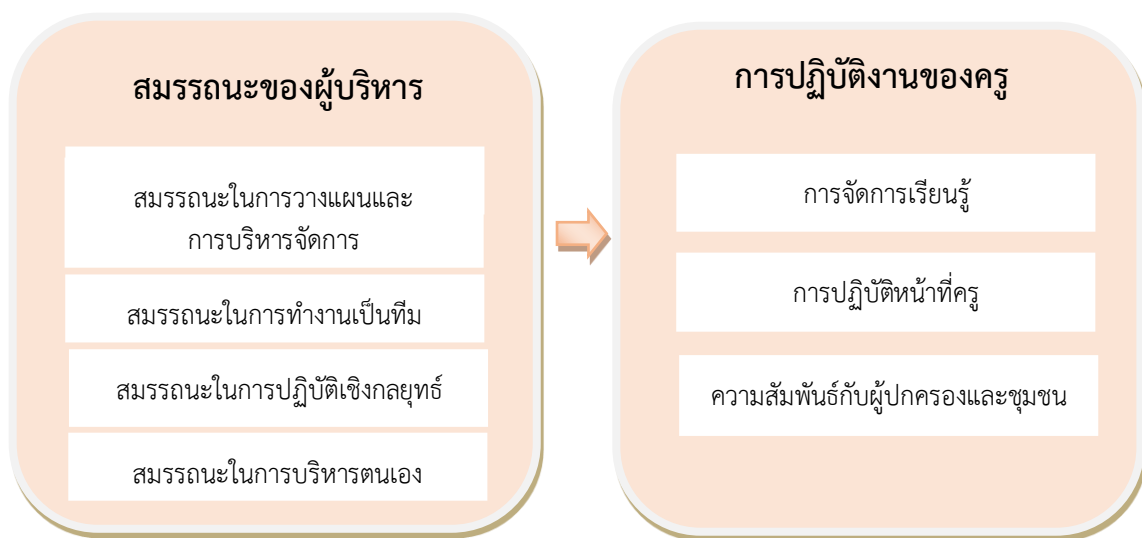
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่มีจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างแท้จริงมิใช่ปฏิบัติงานสอนตามหน้าที่เท่านั้น แต่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยใจรัก เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม สร้างนวัตกรรมการสอนใหม่ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งครูเองต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอภายใต้นโยบาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อรองรับการประเมินระดับชาติ (RT, NT, O-net) การเตรียมความพร้อมสำหรับรับการนิเทศทั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ การส่งผลงานเชิงประจักษ์ การประเมินเงินเดือน รวมไปถึงการทำวิทยฐานะ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ครูจำเป็นต้องปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งสิ้น อีกทั้งที่ตั้งของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตวัดและชุมชน จึงมักเกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนและพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสรรา พูลสุด (2564) พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ และสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้ระดับของการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกัน หากผู้บริหารสถานศึกษามีระดับสมรรถนะของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับต่ำ ย่อมส่งผลให้ระดับของการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอยู่ในระดับต่ำด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงซึ่งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา รวมทั้งการมอบหมายภาระงาน กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โดยหากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในด้านต่างๆ ได้แก่ สมรรถนะในการสื่อสาร สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ สมรรถนะในการตระหนักรู้เกี่ยวกับโลก และสมรรถนะในการบริหารตนเอง ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูสถานศึกษานั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนนั้น มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรวีรยา ธนชชาอัครศิริ (2562) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พินิจ แสนวัง (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครู มีความสัมพันธ์กันสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับงานวิจัยของนภารัตน์ หอเจริญ (2561) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการปฏิบัติของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 กล่าวคือ หากผู้บริหารสถานศึกษามีระดับสมรรถนะที่สูง การปฏิบัติของครูในสถานศึกษาจะมีระดับสูงตามไปด้วย ขณะที่หากผู้บริหารสถานศึกษามีระดับสมรรถนะต่ำ การปฏิบัติของครูในสถานศึกษาย่อมมีระดับต่ำตามไปด้วยนั่นเอง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สมรรถนะของผู้บริหารเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการทำงาน และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่นๆ ซึ่งเกิดจากแรงผลักดัน อุบิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่แตกต่างกัน ได้แก่ สมรรถนะในการสื่อสาร สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ สมรรถนะในการตระหนักรู้เกี่ยวกับโลก และสมรรถนะในการบริหารตนเอง ซึ่งสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูหรือการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของครูเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

สรุป

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านสมรรถนะในการบริหารตนเอง มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง เพื่อพัฒนาจุดเด่นที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น และนำจุดด้อยของตนเองไปแก้ไขปรับปรุง ผู้บริหารต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรติดตามในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการสอน ตลอดจนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับสมรรถนะต่างๆ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และในพื้นที่อื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กุลิสรา จิตรชญาวนิช.(2561). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ
68 ง หน้า 18-20 (20 มีนาคม 2562).

ฉัตรวีรยา ธนัชชาอัครศิริ. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร*, 10(1), 781-798.

ธีระ รุญเจริญ. (2556). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : U.L.T. เพรสการพิมพ์.

นภารัตน์ หอเจริญ. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*,
8(2), 1-11.

นุสรา พูลสุด. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการ
ปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์*, 7(2), 72-85.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 3
(19 สิงหาคม 2542).

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (2563). *การสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง
ของสถานศึกษา 2563*. สุพรรณบุรี: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2562 (IMD2019)*.
กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

อัญชุลีภรณ์ คำภีระ และ ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. *วารสารสหวิทยาการ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(4), 1318-1332

Hellriegel, D., Jackson, Susan, E., & Slocum, J. W. (2005) *Management: A Competency-Based
Approach*. (10th ed.). Singapore: Thomson South-Western.

Krejcie, R. V., & Daryle, W. M. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal of
Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Phumphongkhochasorn, P., Damnoen, S., Tuwanno, P. D. M., Srichan, P. W., &
Udomdhammajaree, P. (2022). Educational Quality Assurance and School Management
Standards According to International. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 6(1),
1-16.